

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.5. Ingressus domum Pharisæi discubuit. Licita sunt aliquando conuiuia; quotiescumque illa Dominus admisit, salutem intendit animarum, & hodiernum conuersioni impendit Magdalenæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

§. 5. Ingressus domum Pharisæi discubuit: Licita sunt aliquando convivia, quotiescumque illa Dominus admittit, salutem intendit animarum, & hodiernum conversioni impendit Magdalene.

12. **I**mpertunus fatigatus precibus acceptavit Dominus convivium: vnde ingressus domum Pharisæi discubuit. Tempore D. Hieronymi floruit hæreticus quidam Iovinianus nomine, sui

I. Ioviniani error, qui vitam suam diebus sic ingluviei dedicavit, de conviviis. *Inier pharisæas aues, & carnes suillas non tam emi.* D. Hieron. *fit spiritum quam eructavit.* Et per consequens *Li. 2. cont.* capitalis ieiunij & penitentiæ inimicus. Arbitratus est hac nostri Salvatoris actione, qua domum ingressus Pharisæi comesturus ad mensam

Tom. 2. *refedit, gulam suam omnino iustificatam. Ecce* (sic hæreticus ille) Christum præceptorem nostrum cuius actiones vitæ nostræ regulam præfigunt, continuo ferculis oculisque inhaerentem. Statim à principio suæ prædicationis interest conviviis usque nuptialibus, quæ tanta voluit abundantia, ut deficiente vino, suppleverit illud miraculo eatenus inauditum quod ceteris præmisit primicerium, quo aquam in vinum notuo mutavit ordine. *Hoc fuit initium signorum, quæ*

104. 2. 11. *fecit Iesus, &c.* Domum accessit Marthæ præsursor, ubi ipsos Evangelista teste festinum paratum erat & geniale convivium: *Convivium magnum.* Et erat turba multa Publicanorum & aliorum qui cum illis erant discumbentes.

Luc. 5. 29. In ipsa civitate Le-richo seipsum non inuitatus inuitat, & domum ingreditur Zacchæi. Sextiduo ante passionem suam videmus eum in Bethania coenæ assidentem splendidiore, cui Marthæ sedula serviebat, quem soror Maria demulcebat, capiti illius pedibusque virgulentum superinfundens pretiosum. A morte rediit; fauam mellis & piscem comedit assatum, discipulis suis proponens reliquias. Insuper videre licet, quod illis, quos ab inferis revocabat sileo iusserit cibum proponi manducandum, ut præceptum legimus puellæ filæ Principis Synagogæ: *Iussit illi dare manducare.* Sui sequacibus convivium instruxit adeo opiparum, ut de reliquijs, saturatis omnibus, duodecim superessent

Luc. 8. 55. *copiis fragmentorum. Quid plura? ecce Ingressus domum Pharisæi discubuit: ea intentione, ut prandio reficeretur.*

Hic aliquo modo consentit opinio Episcopi

II. Salonitani Natalis cui litteras dedit de hac materia D. Gregor. elegantissimas. Intendebat hic Episcopus adituere convivium valde congrua esse SS. litteris & Evangelio, quod confirmabat ex eo quod Abraham Angelos receperit velut peregrinos, usque magnificentem præparavit convivium, cui simile instruxit in abjectione filij sui Isaac: & Isaac pariter ut filio suo paternam impetiret benedictionem, sibi præparari voluit tales epulas, quibus libenter vesceretur, & peracto Epif. *Salomonio altissimas protulit spiritu fatidico prophetias. Addo & D. Paul. cuius hoc est præceptum. Qui non manducat, manducantem non sper-* Rom. 14. 3 *nat.* Iplumque Christum inuenies sæpe numero convivia frequentantem sibi que in illis complacentem.

Stomachum movit hic hæreticus D. Hieronymus, quocirca eum ut stultum exhibat. Rationi conveniret (inquit) ut sicut Christum spectas in conviviis, solum vertetes, atque ex alia facie illum attendentes continuis longisque ieiuniis intentum. Sæpsum mundo manifestatus, ecce in deserto vacat ieiuniis, quibus quadraginta dies noctesque consecrat indolentus. Verbum Dei disseminans occurret tibi egressus diluculo de Iudæa, & ieiunius perseverans usque in meridiam cum discipulis prandium offerent, non admittit. Ipso die, quo quisque millia pavit hominum nulli mihi probaveris cum toto die illo sumpsisse ientaculum. Sic omnibus impediis inops ambulabat ut discipulos comites suos coegerit necessitas in campos excurrere & vellere spicas manibus suis, eos confricare, ut quædam grana quæ sumerent, educerent. Illud quod dixit Rex Saul de lapide illo prægrandi, ut quem tam ex una parte vidissent, voluerent, & ex altero quoque considerarent. *Voluit saxum magnum.* Nobis licet ex iudicio D. Greg. de Christo pronuntiare. Si ex hac parte consideres eum convivantem, ex altera illum considera ieiunantem: si vel uno die comedat, quadraginta ieiunat: si vel semel convivium admittat, vigentes illud recusavit. His rationibus, inquit D. Hier. & D. Greg. examina nobis proponunt documenta.

Primum sit igitur, absolute loqueri de convivio non esse mala nec inmensaliter esse eodem iudicanda quinimo aliquando bona sunt, & Christo Domino accepta, quando nimirum in bonum finem dirigitur, & debitis sunt ornata circumstantijs. Hanc materiam teigimus agentes de diuine epulone, quem Dominus non accusavit ut malum, quod uno die splendet comestisset, sed hoc illi imposuit: *Epulabatur quotidie splendide.* Hom. 16. A ma. nat.

IV. randa festa paratē conuiuium, vel honesta re-
Coniunia creationis causa seculis lauius indulgere: irem
honestis amicitia sociandæ gratia, atque in Dei obsequio
de causis conferandæ: si namque hoc verum non esset,
appro- nobis hoc ipsa veritas non indicaret, sic enim au-
bantur. § dno Spiritum S. Viri iusti sint tibi coniuue. & in
Eclli. 22. timore Dei sit tibi gloria. q. d. vt bona approbo
iustorum conuiuia qui suis frenis non laxant
appetitibus, non seruiunt gula desiderijs, sed timo-
ris Dei freno illa coercent, exemplum To-
biaz imitati, de quo testatur Spiritus Sanctus ab
ipso in festis solemnioribus instructa conuiuia,
eo nuocatis ad hæc Deum timentibus, suisque
contribulibus. Aliquis de turba nostra timens
Deum. Sed qua ratione epulis indulgebat? Man-
ducauit panem cum lactu, & tremore, memoyans
illum sermonem, quem dixit: Dominus per Amos
Prophetam: dies festi vestri conuertentur in lamenta-
tionem, & luctum. David iustos inuitat vt alaci
fronte epulentur, sed coram Domino, Iusti epu-
lentur, & exultent in conspectu Dei, & delecentur
in latitia.

Tob. 4. 1

Psal. 67. 4

Exod. 12.

D. Arog.

Lib. 99.

L. 67. 9.

66. Tom. 3.

Apud Li.

18. Exod.

p. 825.

Si quid intelligo, spectat illud quod S. Pagina
notat de Moyse & Aaron: dum enim populum de
seruitute eduxerant Ægyptiacæ: venit illos visita-
turus retro locer Moyse, cui cum Moyse magna-
lia narraffet, quæ Deus populo præstiterat insigni-
tia, vt omnes in Domino se recrearent, opi-
parum instruxit conuiuium, ad quod omnes
populi primarios inuitauit. *Veneruntque Aaron.
& omnes seniores domus Israel, vt considerent panem
cum eo coram Domino.* Quærit D. August.
Quid sit comedere panem coram Domino: Qua-
doquidem tunc temporis nec dum esset arca, nec
templum, nec erectum tabernaculum. *Quæritur
vbi ante Deum, quando nec tabernaculum fuit, nec
Lib. 99. in arca testamenti, qua postea sunt instituta? Signifi-
care intendit quod comederint in honorem Dei
66. Tom. 3. exultantes in omnibus mirabilibus quæ fecerat
Dominus illa magnificantes signis quibusdam
festiorem & conuiuiorum: sensum hunc ante de-
derat Origines hæc verba interpretatus. Mandu-
pom. in e. ducant panem in conspectu Dei, qui obseruant illud
18. Exod. quod Apost. dicit: Siue manducatis, siue bibitis, siue
p. 825. aliud quid facitis omnia ad gloriam Dei facite.
Hinc noueris licitum esse prædicatori, religio-
so, & viro solitario exemplo Christi quandoque
admittere conuiuia ad gloriam Dei, proximi
edificationem, & virium recuperationem: etem-
nim aliquando ita vix carnis & ossibus hæret,
vt necessaria sit eis vel parua recreatio, vt post-
modum laborem tanto suscipiant animosiores.
*Hieron. Bapt. de Lanna Tom. III.**

Tractatum edidit elegantem Diuus Gregor.
Nazianz. quem inscripsit in Monachos hypocri-
tas, quem ea composuit occasione quod *quidem VI.
stulmi dilirijque perditus e. diuesque atque insolens Religio-
offenderetur quod Episcopus hortum haberet & sis licitæ
fontem ad quem aliquando capturus acrem & sunt re-
recreationis ergo secederet. Excessum hunc ar-creatio-
guebat enormem, & religioni contrarium, quam ite.
Prælati hic sanctissimi profitebatur: eius nam-
que iudicio decebat monachum perpetua ora-
tioni & penitentia vacare solitarium. O te me-
te captum, inquit Diuus Gregor. sicut religiosum
ex vna parte consideras, cur eum ex altera simili-
ter non attendis? Qua de causa si religiosum ob-
serues vel modico tempore obambulantem oca-
solique recreantem, non eum in oratione lacrymas
obseruas, in choro frequentiam, vigilias continu-
as, stricta ieiunia quibus corpus suum carnem-
que mortificat? *Quid miser lacrymas tacer, &
ventris frantum, & genuum vulnera, noctesque in-
somes, quibus monachi corpora sua conficiunt? &c.
An non attendis quod similes tui carne consistit
& ossibus? Anne decens est vt te deliciis expleas,
& quia nunc tibi hoc seculum nauicat, quæris
alterum & quia te tedio afficit hæc recreatio,
sectaris alteram, & quia hic lectus est tibi mo-
lestus ad alterum transis: & quia vinum hoc pa-
lato tuo non placeat promi iubes aliud: ita vt con-
tinuatæ delicia te fatigent atque idcirco toties
illas mites aliasque concupiscas: & monachum
non gravabunt, aut penitentem, aspera discipli-
na, ieiunium, vigilæ, genuflexiones? Est profu-
sus dandum aliquid carni levamentum, si il-
lam delicia frangant & voluptates, si frequen-
tes sint. & idcirco sæpe permutantur: quan-
to magis illam labores fatigabunt & opera pe-
nitentiæ; deiciant mortificationes & ieiunia, si
non aliquando manus ab illis aliquanto tem-
pore subtrahatur: necesse est prædicatori &
penitentem aliquando subleuamen, sicut & Chri-
sto post finem dierum, opporatum admittere con-
uiuium.**

VI. Tractatum edidit elegantem Diuus Gregor.
Nazianz. quem inscripsit in Monachos hypocri-
tas, quem ea composuit occasione quod *quidem VI.
stulmi dilirijque perditus e. diuesque atque insolens Religio-
offenderetur quod Episcopus hortum haberet & sis licitæ
fontem ad quem aliquando capturus acrem & sunt re-
recreationis ergo secederet. Excessum hunc ar-creatio-
guebat enormem, & religioni contrarium, quam ite.
Prælati hic sanctissimi profitebatur: eius nam-
que iudicio decebat monachum perpetua ora-
tioni & penitentia vacare solitarium. O te me-
te captum, inquit Diuus Gregor. sicut religiosum
ex vna parte consideras, cur eum ex altera simili-
ter non attendis? Qua de causa si religiosum ob-
serues vel modico tempore obambulantem oca-
solique recreantem, non eum in oratione lacrymas
obseruas, in choro frequentiam, vigilias continu-
as, stricta ieiunia quibus corpus suum carnem-
que mortificat? *Quid miser lacrymas tacer, &
ventris frantum, & genuum vulnera, noctesque in-
somes, quibus monachi corpora sua conficiunt? &c.
An non attendis quod similes tui carne consistit
& ossibus? Anne decens est vt te deliciis expleas,
& quia nunc tibi hoc seculum nauicat, quæris
alterum & quia te tedio afficit hæc recreatio,
sectaris alteram, & quia hic lectus est tibi mo-
lestus ad alterum transis: & quia vinum hoc pa-
lato tuo non placeat promi iubes aliud: ita vt con-
tinuatæ delicia te fatigent atque idcirco toties
illas mites aliasque concupiscas: & monachum
non gravabunt, aut penitentem, aspera discipli-
na, ieiunium, vigilæ, genuflexiones? Est profu-
sus dandum aliquid carni levamentum, si il-
lam delicia frangant & voluptates, si frequen-
tes sint. & idcirco sæpe permutantur: quan-
to magis illam labores fatigabunt & opera pe-
nitentiæ; deiciant mortificationes & ieiunia, si
non aliquando manus ab illis aliquanto tem-
pore subtrahatur: necesse est prædicatori &
penitentem aliquando subleuamen, sicut & Chri-
sto post finem dierum, opporatum admittere con-
uiuium.**

Vt verum ita factum est dictum S. Hierony-
mus qua formam præscribit Romana: cuidam
Domina illustrissima Letæ nunt filia suæ spi-
rituali Diu. Paulæ, qua ratione suam debeat
educare filiam, eam nimio nequaquam oppri-
mens ieiunio, sed aliquantulum concedens ei re-
creationem. *Experimento didici a fallum in via
cum lassus fuerit, quæere diuerticula Ex hoc dif-
cursu sancti duo colligunt documenta: licitum
esse acceptare delicias & conuiuia, quando hinc
aliquid Tom. 1.*

VII. D. Hier.
D. Hier.
D. Hier.
Epi. 7. ad
Letam
post med.
Tom. 1.

4. *cent.* aliquid elicitur ad Dei gloriam eiusque famulatum. Et hoc Dominus intendit (ait D. Hieronymus) quod secumque illa acceptabat. Non illa admittit suis studeat deliciis, sed nostro prospiciens commodo, potissimum autem invitatum.

14 Circa hoc D. Augustinus argumentum producit, quod omnes admittantur. Revolve, inquit Christus totam S. scripturam, & inuenies, quod Dominus permittens volensque ut serui sui conuiuia frequentarent, noluerit ut in illis propriam sectantur voluptatem sed salutem hominumque invitatum. In memoriam tibi veniat Elias: quem vult invitari & pasci à vidua in domo sua & vrbe Sarepta Sydoniorum. An Deus in hoc Propheta studebat appetitui? num fortitan vnde cum aleret non habebat? Nemo Catholicus hoc dixerit: etenim vt hoc manifestaret, illum prius in deserto cornorum parit ministerio qui quotidie carnes illi panemque deferabant. Quid ergo Dominus intendebat? Respondet pro me D. Augustinus.

Tract. 4. in Elias eius seruis necessarium hoc non habebat. Canon. 1. quando cui panem & carnem per cornuum mittebat. Ioan. To. 9. & tamen vt vidua religiosa benediceretur, mittitur seruis Dei, pascitur à vidua, &c. Hoc quod in seruo consideras, multo clarius licet in ipso Domino contemplari. Non ei opus erat nec ad corporis sui alimentum necessarium, nec gustui sapidum frequentare conuiuia; quandoquidem sciamus quod vna quidem vice, qua quadraginta diebus solemnè celebravit ieiunium, accesserint Angeli cibum afferentes, illique ministrati. Tamcu acceptant illa vt hospitibus consuleret, & ex occasione prandii corporalis de salute seruo tractaret animarum. *Obsequium hoc obsequentiis proderat, non illi: cur enim, cui ministrabant Angeli, hominum obsequium requireret.*

Lectio cit. IX. Confirmatur exemplis. His consequenter considerat sanctissimus Doctor quoties Christus acceptauerit conuiuia semperque notat illa hominibus non sibi profuisse. Argumentum hoc comprehendit D. Hieronymus. prafatum confutans hæreticum Iouinia. Ne credideris (inquit) Christum accessisse ad conuiuia quasi amicis epularum: minime gentium. *Qui quadraginta diebus ieiunium Christianorum sanctificauit, qui beatos appellat esurientes, sitientes, qui eseam habere se dicit, non quam discipuli susceperant, sed qua in æternum non periret, qui de die crastina cogitare prohibet, qui cum esurisse & sitisse dicitur, &c.* Qui diuitem purpuratum propter epulas narrat in *luc. 16. & Lazarum pauperem propter inedia dicit esse in sinu Abrahæ, qui quanto ieiun-*

namus, rursus caput & lauari faciem prapit, &c. Eum traxit ad conuiuia animarum emolumentum. Quod si nuptias inuitatus accedat, accessit eas sanctificauit, suoque exemplo hæreticorum ora obstruatur, qui in Ecclesia sua essent orturi, eosque condemnaturus. Si Matthei conuiuium admittit, in illius hoc cessit commodum: illum etenim Apostolum & Euangelistam creauit, & cum eo multos conuertit Publicanorum. Si seipsum inuitauit in domo Zacchæi hoc eo animo fecit vt illius curaret auaritiam & inuitum Publicanum mitteret in filium Abrahæ illustriorem. Si rediuiti Lazari cenam acceptauit, hoc ideo fecit vt resurrectionis illius tanto clarius miraculum panderetur omnibus: cum illum loquentem cernerent & comedentem: sicut eundem in finem, inquit D. Hieronymus à mortuis resuscitatus fauim comedit mellis: illum enim ad manum ibidem paratum inuenit; non vt te doceret fauos tu mellis quæres: dulciores. Loquatur nobis D. Hieronymus. *Qua. D. Hier. re fauim mellis comedit Dominus? Vt resurrectionis. Epi. 61. ad nem probaret, non vt suis faucibus mella permitte. Pammach. res. Pisem in prunis assum petiit, vt dubitantes con. cont. erro. firmaret Apostolos, qui ad illum accedere non aude. res Ioan. bant, quod putarent se spiritum videre, non corpus Hieroso. Archisynagoga filia suscitatur, & cibum accipit, Luc. lym. p. 17. zarus quatuoriduanus mortuus resurgit, & prandens. Tom. 2. inducitur, non quia apud inferos esuriebat, sed quia Serm. 93. difficultas operis scrupulosam fides requirebat. Habes hic rationem ex Diuo Petro Chryologo, cur hodie conuiuium admittat à Pharisæo sibi præparatum. Sæpe sæpius illum inuitauerat, & importunis precibus supplicum eum rogauerat, nec admittit nisi hac motus occasione qua peccatrici animam sibi conciliaret: præcis enim quod illa eum esset indagatura, illo se loco statuit, ubi ipsum in sui salutem aptius inueniret, nec non ubi tanto clarius eius actiones nobis ad exemplum elucere, quanto grauioribus esset passura calumnias, & diuinæ misericordie cunctis paterent euidentius ad nominis sui gloriam & solamen non leue peccatorum. Ea de causa conuiuium acceptauit, & ingressus domum Pharisæi discubuit.*